

Maak vaart met integraal industriebeleid

NAE-Standpunt

Mei 2025

Maak vaart met integraal industriebeleid

Het op 26 april gepresenteerde nieuwe klimaatpakket van het kabinet onderstreept dat ondersteuning nodig is voor de innovatieve industrie, waaronder de maak- en hightech/digitale industrie om de hoge verduurzamingskosten te compenseren en werkgelegenheid te behouden. Dit is een eerste stap om de negatieve situatie waarin Nederlandse bedrijven zitten ten opzichte van het buitenland, zoals België, Frankrijk en Duitsland, aan te pakken. Hiermee onderschrijft het kabinet het belang van een gelijk speelveld; een belangrijke voorwaarde voor de Nederlandse bedrijven om concurrerend te blijven en tegelijkertijd te kunnen blijven innoveren voor verdere verduurzaming.

Een goede ontwikkeling, maar aanvullende stappen zijn nodig om het speelveld tussen Europese landen gelijk te maken. Zo kan de weg worden vrijgemaakt voor de doorontwikkeling van excellente verduurzamingstechnologie. Het verlies van de innovatieve industrie - een belangrijke motor achter veel R&D trajecten - zou een gat slaan in het Nederlandse kennis- en innovatie-ecosysteem, waardoor veel kennis en ervaring op het gebied van verduurzamingsinnovatie verloren gaat.

NAE roept daarom het kabinet op om vaart te maken met een lange-termijnplan voor investeringen in publiek-private samenwerking in de vorm van integraal industriebeleid, als vervolg op het topsectorenbeleid en het Nationaal Groeifonds. Een beleid dat inspeelt op nieuwe economische kansen voor Nederland in internationale context en waarin maatschappelijke uitdagingen integraal zijn afgewogen.

Hans van der Weijde

Director Strategy, Programmes
and External Collaborations
TATA Steel

Jos Benschop

Executive Vice President
Technology
ASML

Marco Waas

Chief Technology and
Sustainability Officer
Nobian

Waarom integraal industriebeleid?

Integraal industriebeleid als fundament

Een integraal industriebeleid dient als fundament voor het realiseren van de duurzame energie- en materiaaltransitie, het versterken van het verdienvermogen van Nederland en daarmee werkgelegenheid, het veiligstellen van de strategische autonomie binnen Europa en het grip houden op kritieke grondstoffen (inclusief halffabricaten).

1

Realiseren van de energietransitie

De innovatieve industrie speelt vanwege de grote impact op de omgeving en de capaciteit om innovaties op te schalen een sleutelrol in de energietransitie en het circulair maken van het grondstoffengebruik.

2

Versterken van het verdienvermogen

De innovatieve industrie is goed voor veel werkgelegenheid en ongeveer de helft van de exportinkomsten. Samen met een breed start- en scale-ecosysteem zijn zij een cruciale actor in het versterken van ons verdienvermogen.

3

Veiligstellen van de strategische autonomie

Een veerkrachtige innovatieve industrie die snel kan opschalen bij acute uitdagingen en flexibel terug kan schakelen naar normale productie, is van grote waarde.

4

Grip houden op kritieke grondstoffen

Strategische autonomie kan niet zonder kritieke grondstoffenbeleid dat in samenhang met de Nationale Technologiestrategie wordt vormgegeven.

Integraal industriebeleid moet een voldoende lange horizon hebben van minimaal tien jaar en gedragen worden door transparante, open en betrouwbare samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen en het brede bedrijfsleven. Dit vormt het fundament voor een toekomstbestendige economie waarop alle partijen in het innovatie-ecosysteem (nationaal en internationaal) verder kunnen bouwen.

Bouwstenen voor een succesvol integraal industriebeleid

Vereiste bouwstenen voor een succesvol integraal industriebeleid zijn sterke innovatie ecosystemen, potentieel aan buitenlands engineering talent...

Bouwsteen 1

Stimuleer de innovatie-ecosystemen (regionaal, start-up en scale-up) naar wereldklasse niveau

In innovatie-ecosystemen komen economische en maatschappelijke belangen samen met clusters van specifieke bedrijvigheid, kennis en talent. Ze lenen zich uitstekend voor het ontwikkelen en implementeren van systeemoplossingen die dicht bij de lokale bevolking staan, en vergroten daarmee het draagvlak voor innovatie in de innovatieve industrie. Denk aan vraagstukken op het gebied van energietransitie, circulariteit, gezondheid, schaarse ruimte en water.

Bepaal welke innovatieve industrieën in Nederland en binnen Europa absoluut noodzakelijk zijn voor onze strategische onafhankelijkheid en innovatie.

Bouwsteen 2

Maak gebruik van het grote potentieel van buitenlands engineering talent

De aantrekkingskracht van Nederland op buitenlands talent heeft een enorme positieve impact gehad op onze innovatiekracht - zowel bij universiteiten als in het bedrijfsleven. Naast kennis, brengt internationaal engineering talent ook de benodigde mankracht voor technische innovaties. Hierdoor is het essentieel dat Nederland aantrekkelijk genoeg blijft voor het aantrekken en behouden van technisch talent.

Werp geen extra barrières op, zoals een verplichting om hoger onderwijs in de Nederlandse taal te geven en knowledge safety screenings.

Bouwstenen voor een succesvol integraal industriebeleid

...export van excellente technologische innovaties, slim grondstoffenbeleid en ondersteuning vanuit de overheid in tijden van transitie

Bouwsteen 3

**Excellente
innovatieve
technologieën als
exportproduct en slim
grondstoffenbeleid**

Nederland beschikt over een sterke technologische basis en een innovatieve industrie die internationaal toonaangevend kan zijn op het gebied van energie- en klimaatoplossingen. Hier liggen kansen voor Nederland. De uitdaging is om innovaties in veelbelovende technologieën op te schalen en te positioneren als concurrerende exportproducten, en om strategisch om te gaan met kritieke grondstoffen zodat Nederland een voortrekkersrol kan vervullen in de internationale markt voor verduurzaming.

Breng de Nederlandse belangen en kansen op het gebied van de Nationale Technologiestrategie en het Nationale Grondstoffenbeleid scherp in kaart.

Bouwsteen 4

**Zorg voor voldoende
ondersteuning van de
innovatieve industrie
in transitieperioden
zodat ze de tijd
kunnen overbruggen
naar volledige
verduurzaming**

In transitieperioden is het belangrijk dat Nederlandse bedrijven niet onnodig hoge energieprijzen betalen door beleidsmaatregelen die een nationale kop leggen op Europese regels. Dit gaat ten koste van het verdienvermogen dat bedrijven nodig hebben voor het doen van investeringen in innovatie in het algemeen en verduurzaming in het bijzonder. Om dit te realiseren is het nodig om te investeren in de implementatie van een duurzaam, toekomstbestendig energiesysteem.

Pak door na de eerste aanzet in het klimaatpakket om het ongelijke internationale speelveld voor de innovatieve industrie voor de langere termijn te herstellen.

Conclusie

NAE roept op tot vaart maken met integraal industriebeleid als fundament

Dit fundament zorgt voor het realiseren van de energietransitie, het versterken van het verdienvermogen van Nederland en daarmee werkgelegenheid, het veiligstellen van de strategische autonomie binnen Europa en het griphouden op kritieke grondstoffen.

Concreet betekent dit een lange termijn aanpak voor stimulering van regionale innovatie-ecosystemen naar wereldklasse niveau, gebruik maken van het grote potentieel aan buitenlands engineering talent, technologische innovaties als exportproduct, slim omgaan met kritieke grondstoffen en ondersteuning vanuit de overheid in tijden van transitie.

Zonder een integraal, lange-termijngerichte aanpak dreigt Nederland achterop te raken, zowel economisch als in innovatiekracht.

Totstandkoming van dit standpunt

Tijdens de NAE-Forum Meeting van 16 april 2025 bij Tata Steel Academy bediscussieerden 40 NAE-leden vanuit verschillende engineering disciplines de noodzaak van een integraal industriebeleid. De leden gingen in debat over verschillende stellingen om tot een gedragen visie over industriebeleid te komen.

Hierna hebben de expert-auteurs deze gedragen visie vertaald naar dit standpunt, waar de verschillende meningen van de NAE-leden bij elkaar komen.

Fotocredits slide 1: [Freepik](#)

Discussie tussen NAE-leden over integraal industriebeleid bij Tata Steel Academy tijdens de Forum Meeting van 16 april 2025

Over NAE

De Netherlands Academy of Engineering (NAE) verenigt top-experts uit technologische wetenschappen, toegepast onderzoek en innovatie, afkomstig uit kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Onze leden delen een passie voor op engineering-gebaseerde innovatie als oplossing voor maatschappelijke uitdagingen en ter behoud van de verdiencapaciteit van Nederland binnen de Europese en internationale context. NAE is een onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk. Bij het innemen van standpunten over kwesties zal NAE, als representatieve stem van de engineeringgemeenschap in Nederland, objectief en niet-politiek zijn, zorgen voor een solide technologische en wetenschappelijke onderbouwing, en zich richten op wat het beste is voor het kennis- en innovatie ecosysteem en de samenleving als geheel.

Lees meer over hoe NAE haar onafhankelijkheid waarborgt:

[Onafhankelijkheid - NAE](#)

Netherlands Academy of Engineering
Koninginnegracht 19, 2514 AB Den Haag
info@nae.nl

